

DE KICK VAN HET JAGEN EN DE KICK VAN HET *NIET* MEER JAGEN

Eerder vegetariër dan niet meer jagen

Kees Palsma

Jaap Korteweg was ooit jager. Nu is hij vegetariër, die geen dier meer zal doden. We kennen hem als een van de oprichters van de *Vegetarische Slager* en hij wil als een van *Those Vegan Cowboys* melk maken zonder daar een koe (of ander wezen) voor te gebruiken. “Ik ben eerder vegetariër geworden dan dat ik gestopt ben met jagen.”

Wat was er zo leuk aan jagen?

“Spannend... en het idee van autarkie, voor je eigen potje, onafhankelijk zijn.” Hij vertelt dat hij op een boerderij is opgegroeid. Akkerbouw. En dieren veroorzaakten “wildschade”. Hazen, ze vreten de bieten. Duiven, die pikken de erwten. Dit moest beheersbaar blijven. En dat deed hij door te jagen. “Ook nu ken ik geen boerderij in de omgeving waar niet wordt gejaagd.” Maar op zijn akkers worden de dieren niet meer doodgeschoten.

En het leuke? Het was een spel. Zo legt hij uit: “Die dieren waarop gejaagd wordt, zijn natuurlijk slim. Dat spel is ook niet zo makkelijk, het is een kat-en-muisspel. Het is anders dan dat je op een dood doel schiet, dat heeft geen intelligentie.”

Is het verslavend?

“Verslavend, ja, zoals sport verslavend kan zijn. Een hobby. Het spel van winnen, een doelpunt scoren, dat je het dier in één keer doodt, met één kogel...” En daar was hij goed in, zegt hij. “Als je schiet, dan het liefste raak.” Zodat het dier niet lijdt? “De kunst bestaat erin dat het dier niets vermoedt, waarbij de kans dat het dier niet direct dood is, zo klein mogelijk is.” Schoot hij dan ook weleens raak, waarbij het dier toch niet direct

dood was? “Bij mij ook, te vaak, vond ik. Nogmaals: ik was een goede schutter... in verhouding tot, maar ik vind in het algemeen dat jagers slechte schutters zijn. De menselijke jagers zijn slechte jagers.”

De drijfjacht gaf Jaap geen voldoening. Het opjagen en schieten van dieren, daar heeft hij weinig aan meegedaan. “Die sfeer vond ik niet prettig. Dat is dan een heel opgewonden sfeer, onder hoofdzakelijk mannen, plus dat er een grote kans is dat een dier aangeschoten wordt. Niet dood is. Ziek schieten heet dat dan.”

Handboog

Hij houdt er nog steeds van: schieten op een doel. Maar nu met een handboog. Niet op een dier, maar gewoon: de pijl in de roos. Daar is hij op meerdere afstanden, de 18 en de 25 meter, Nederlands kampioen mee geworden of Nederlands recordhouder. En dan niet met zómaar een boog, maar een boog die hij zelf heeft gemaakt. “Een zelfbewerkte tak. Ik wil altijd al zoveel mogelijk zelf maken. Ik vind het maken net zo leuk als het schieten.”

Die hang naar zelfvoorzienendheid was ook een reden om te jagen. “Ik ben opgegroeid met het idee dat je vlees moet eten, dan was mijn simpele redenering dat je zo’n haas beter kon eten omdat het een vrij leven heeft gehad.”

Zelf geschoten wild, dat kon je dus nog wel eten. Jaap ging dit in twijfel trekken zo rond zijn 25ste. “Ik zat in een gespreksgroep. Met hele bewuste en duurzame mensen. Daar heb ik mezelf als jager ter discussie gesteld. Wat me toen opviel, dat die mensen mij als jager verdedigden.

Dat die mensen zeiden: ‘Er moet toch gejaagd worden, dat kan toch niet anders?’ Dat was dus een ingeburgerd en vanzelfsprekend iets, zeker ook bij niet-boeren.”

Uiteindelijk is hij eerder vegetariër geworden “uit weerzin voor de bio-industrie” dan dat hij is gestopt met jagen. “Ik was al vegetariër maar dan schoot ik nog wel eens een haas of een konijn.” De laatste keer was volgens Jaap toen hij “rond de veertig was”, zo’n 22 jaar geleden.

“Ik ben opgegroeid met het idee dat je vlees moet eten”

Wildschade

Maar goed, jagen is dus voor iedere boer die hij kent, een vanzelfsprekend onderdeel van het beheer van de akkers. “En dat moet anders.” Hoe dan? Jaap probeert van alles uit op zijn boerderij. “Met allerlei kunst en vliegwerk proberen we het tegen te gaan. Vogelverschrikkers, een neproofvogel.” Zo is er een stuk natuur, naast zijn boerderij waar ook ganzen en zwanen broeden. Die jonge ganzen komen dan ook op de akkers, “vreten van de uien en de kruiden en ze poepen er. Een reden voor afkeuring. Niemand wil ganzenpoep in zijn potje basili-cum. Een afrasteringetje kan dan wel wat tegengaan.”

Bij hem is het “allemaal goed te doen”. De druk van wild is niet zo hoog. Hij ziet ook dat het op andere plekken wat lastiger is om de “wildschade” te beperken. “Die ganzen kun je dan verjagen met een lasersysteem dat automatisch werkt.”

Niet meer jagen

Jaap is ervan overtuigd dat we oplossingen kunnen vinden, om het beheren van bijvoorbeeld akkerland te kunnen doen zonder de jacht. Maar dan moeten we er wel voor kiezen:

niet meer jagen. “Jacht is niet erg effectief en bovendien gruwelijk. We hebben akkers nodig om ons voedsel te verbouwen en er zijn veel slimmere manieren om deze dieren te weren. Als we ervoor kiezen het zonder jacht te doen, dan gaan we betere oplossingen vinden. Die overtuiging heb ik.”

Zelf is hij bezig met een gebied waar hij met “fysieke barrières” akkers zoveel mogelijk vrijhoudt van dieren die schade aanbrengen aan de gewassen. “Mijn idee is om het natuurgebied naast de akkers langzaam een meter te laten dalen, tot de rand van de akkers. Dan gaat die als het ware een meter omhoog, vervolgens maak je een afrastering van een meter hoog en heb je een barrière van twee meter hoog, daar kunnen dan reeën, wilde varkens, hazen niet overheen.” En de vogels? “Met alle nieuwe technieken, camera’s, drones, lasers, etc., kun je er prima voor zorgen dat ze in die natuurgebieden blijven... dat gaan we gewoon fiks. Als we dat willen dan gaan we dat fiks.”

Verbieden

“Maar jacht moet je verbieden. Het is niet effectief en het is gruwelijk om zo om te gaan met overlast veroorzaakt door in het wild levende dieren. Ik kon mezelf nog geruststellen met het idee – ik ben zelf boer – dat er hier moet worden gejaagd. Dat was mijn overtuiging, tegen gaan van wildschade. Dat was mijn excuus, want ik vond het

ook heel spannend en leuk. Maar het gros van de jagers doet het gewoon voor de lol. Die betalen er zelfs dik geld voor en die zijn vaak helemaal geen boer. Ze doen het omdat ze het leuk vinden en zullen zichzelf sussen met het idee dat het nog ergens goed voor is.”

“Het gros van de jagers jaagt gewoon voor de lol”

Kunstwerk

En wat heeft Jaap met zijn jachtgeweren gedaan? “Mijn geweren heb ik in stukken gezaagd en verwerkt in een kunstwerk. Het staat hier bij de voordeur” Eigenlijk is dit illegaal, zo ondervond hij later. Toen zijn jachtvergunning al enige tijd verlopen was en hij ging verhuizen, vroeg een ambtenaar naar zijn wapens. Of hij die keurig had ingeleverd? Niet dus. En dat was dus strafbaar, maar hij is er niet voor beboet.

“Mijn geweren heb ik in stukken gezaagd en verwerkt in een kunstwerk”

